

Proměnlivé aliance: Turecko obdrželo ruský protiletadlový raketový systém S-400

Autor: Michel Chossudovsky

Turecko obdrželo ruský protivzdušný raketový systém S-400. Znamená to, že se obě země „oficiálně“ staly spojenci. První dodávka S-400 přistála podle zdrojů tureckého ministerstva obrany v Ankaře 12. července.

Turecko má obdržet ještě další dvě dodávky, přičemž ta třetí, námořní s „více než 120 protivzdušnými střelami různých typů je předběžně plánována někdy na konec léta“.

Podle zveřejněných informací má „turecká obsluha systémů S-400 odjet na zácvik do Ruska během července. Asi 20 tureckých vojáků už výcvikem v ruském zařízení prošlo během května a června...“ (CNN, 12. července, 2019)

Jak odpoví Spojené státy?

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

Proměnlivé aliance aneb stalo se Turecko „oficiálně“ spojencem Ruska? Nastává jeho odchod z NATO? | 2

Politics

As Russian Missiles Arrive in Turkey, Erdogan Crosses a Rubicon

By [Marc Champion](#) and [Selcan Hacaoglu](#)

July 12, 2019, 9:02 AM GMT-4 Updated on July 12, 2019, 12:03 PM GMT-4

Proměnlivé aliance: Když dorazily ruské rakety, Turecko překročilo Rubikon (zpráva agentury Bloomberg 12. července 2019)

Erdoğanův režim se pravděpodobně stane cílem pokusu o změnu režimu, nemluvě pak o finančních opatřeních proti turecké liře a hospodářských sankcích.

Rozjíždí se tak masivní krize celého systému vojenských spojenečství. Turecko totiž nemůže dost dobře zůstat členem NATO a současně uzavírat dohody o vojenské spolupráci s Ruskou federací.

Podobně jako před 1. světovou válkou se tak mění se spojenečství a struktura vojenských koalic mohou stát zásadním dějinným činitelem.

Soudobá vojenská spojenečství, včetně „křížných koalic“ mezi velmocí, jsou velice odlišné a o poznání složitější než ty před a během Velké války (tj. střetnutí Trojhody s Trojspolkem“).

Faktický rozkol Turků s NATO ukazuje na širší přeskupení struktury vojenských bloků, jež by mohlo vést až k oslabení americké hegemonie na Blízkém východě a vytvoření podmínek pro rozpad Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO).

NATO je dnes respekt vzbuzující vojenská síla sdružující 29 členských zemí, z velké části řízená Pentagonem. Jde o vojenskou koalici a nástroj vedení moderní války a krom toho také nebezpečí pro globální bezpečnost a mír ve světě.

Rozbroje uvnitř NATO na sebe mohou vzít podobu rozhodnutí jednoho či více členských států zorganizovat „NATO-exit“. Toto „**NATOexit**“ hnutí by nutně oslabilo sílu konsenzu, vnucovaného našim politickým reprezentacím, což v momentální dějinné situaci sestává z vyhrůžek preventivní válkou Íránem nebo Ruskou federací.

V posteli s nepřítelem

Přestože Turecko oficiálně zůstává členskou zemí NATO, jeho prezident Recep Tayyip Erdoğan už přinejmenším dva roky buduje „přátelské vztahy“ s dvojicí největších geopolitických protivníků USA, tedy Íránem a Ruskou federací.

Americko-turecká vojenská spolupráce (včetně umístění amerických základem v Turecku) se datuje až do dob studené války.

Turecko má zdaleka nejpočetnější (tedy po USA) konvenční armádu v NATO, mnohem větší než Francie, Británie a Německo.

#NATOexit

Turecko-americkou roztržku a její důsledky pro atlantické struktury média zatím spíš přehlížejí nebo bagatelizují.

Severoatlantické alianci však skutečně potenciálně hrozí chaos. Skoro o rok uspíšená dodávka systémů S 400 dále oslabí stabilitu struktury vojenských spojení ke škodě Washingtonu.

Tureckým spojencem je také Írán. Turecké vlastnictví S-400 tak nutně zamíchá i americkými plány proti této zemi (jež se také plánuje zásobit S-400).

Znamená to snad, že se Turecko, členská země NATO, stáhne i z integrovaného systému vzdušné obrany USA-NATO-Izrael? Takové rozhodnutí se fakticky rovná odchodu z NATO.

Co víc, funkční už není ani dlouholetá aliance s Izraelem, a tím pádem ani americko-turecko-izraelská „trojkoalice“.

Izrael s Tureckem podepsali v roce 1993 Memorandum o vzájemném porozumění, na jehož základě byly vytvořeny „společné komise“ k reakci na regionální hrozby. Podle znění Memoranda souhlasily obě země „se spoluprací při zpravodajské činnosti v Sýrii, Íránu a Iráku i konáním pravidelných schůzek ohledně teroristických rizik i vojenských kapacit těchto zemí“.

Trojkoalice od roku 2005 působila také bok po boku dohody Izraele a NATO o vojenské spolupráci v „řadě oblastí společných zájmů, jako je boj proti terorismu a společná vojenská cvičení“. Izraelské vojenské velení vnímalo tyto pevné svazky s NATO jako „prostředek k posílení izraelských odstrašujících schopností směrem k potenciálním nepřátelům, zejména Sýrii a Íránu“.

Tato americko-izraelsko-turecká trojkoalice byla zastřešena americkým Sbohem náčelníků štábů a fungovala jako koordinovaná, integrovaná vojenská velící struktura pro širší blízkovýchodní region. Byla založena na těsných bilaterálních vztazích americké armády se svými izraelskými a tureckými protějšky, doplněnými úzkou vojenskou spoluprací Ankary a Tel Avivu. Obě země tak byly už od roku 2005 blízkými partnery v plánovaných amerických útocích na Írán. (viz **Michel Chossudovsky**, květen 2005). Netřeba asi zdůrazňovat, že toto spojení je ve své původní podobě minulostí.

Když tedy nyní Turecko stojí po boku Íránu a Ruska, bylo by pro americko-izraelský blok v

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

podstatě sebevraždou byt' jen zvažovat vzdušnou válku proti Íránu.

Fakticky nefunkční je i dohoda o vojenské spolupráci NATO s Izraelem, silně spoléhající na tureckou úlohu. Americko-izraelská hrozba namířená proti Íránu se tak už nemůže spolehnout na oporu Turecka, jež se šíitskou zemí uzavřelo jakési spojení z rozumu.

Obecnější přestavba vojenských bloků

Pohyby ve složení vojenských bloků se ale neomezují pouze na Turecko. Po rozkolu mezi Katar a Saúdskou Arábií je v troskách i Rada pro spolupráci arabských států v Zálivu – Katar se totiž přidal na stranu Íránu a Turecka proti Saúdské Arábii a SAE. Katar je maličká země s nesmírným strategickým významem, jelikož spolu s Íránem kontroluje největší podmořská naleziště zemního plynu v Perském zálivu.

Americká vojenská základna Al-Udeid nedaleko hlavního města Kataru Dauhá je největší v celém regionu a sídlí zde i americké představené velitelství CENTCOM pro Blízký východ. Svě vlastní vojenské zařízení v Kataru nedávno otevřelo také Turecko.

Šanghajska organizace pro spolupráci

Zásadní geopolitické posuny se však odehrávají také na jihu Asie: před dvěma lety v roce 2017 se Indie i Pákistán staly plnohodnotnými členy Šanghajska organizace pro spolupráci (SCO). Tento nebývalý krok je velkou ranou pro Washington, který dosud s oběma státy budoval těsnou vojenskou i obchodní spolupráci. „Zatímco Indie zůstává pevným spojencem Washingtonu, americký politický vliv na Pákistán (uplatňovaný prostřednictvím vojenských i zpravodajských dohod) byl v důsledku obchodních a investičních úmluv Pákistánu s Čínou oslaben (Michel Chossudovsky, 1. srpna 2017)

Rozšíření SCO je hrozbou americké hegemonii nejen v jižní Asii, ale na celé eurasijské scéně vůbec. Může mít dopad na trasy ropo- a plynovodů, dopravní koridory, hranice, vzájemnou bezpečnost i námořní práva.

Pákistán je branou do Afghánistánu a střední Asie, kde Amerika v poslední době nuceně vyklízí pozice Číny, Íránu a Turecka. Čína zde rozvíjí velké investice do těžařského průmyslu, nemluví pak o rozvoji dopravních tepen, které mají zemi integrovat se západní Čínou.

Kde se v této rovnici nachází Turecko? Stává se stále pevnější součástí čínsko-ruského eurasijského projektu. Erdoğan se v letech 2017-8 opakovaně setkal s čínským a ruským prezidentem a Turecko je v současnosti partnerskou zemí SCO.

Protiválečné hnutí: Lidové hnutí #NATOexit

Krise NATO má naprosto zásadní význam coby historická příležitost k rozvoji **lidového hnutí proti NATO v Evropě i Severní Americe (#NATOexit)**, které by vyvinulo tlak na vlády, aby vystoupily ze Severoatlantické aliance a tím nakonec vojenský i politický aparát NATO

kompletně demontovaly.

Analýza prof. Michela Chossudovského *Shifting Alliances: Is Turkey Now “Officially” an Ally of Russia? Acquires Russia’s S-400. Exit from NATO Imminent?* vyšla na stránkách Global Research 13. července 2019.